

Čís. 13086.

Obchod diferenční může být zahalen zevní formou obchodu premiového.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 932/32.)

Žalovaný dal žalobkyni příkaz k zakoupení 4% náhradní renty za 1,000.000 Kč nominále. Žalobkyně příkaz provedla, premie zakoupila a zaslala odpočet. Cena koupených premií činila 11.800 Kč. Žalobkyně rozeslala a i žalovanému zaslala prospekty, v nichž upozorňovala, že lze očekávat snížení úrokové míry a že následkem toho dojde k vzestupu státních nízkoprocentních ukládacích papírů, že bude lze bez kursového rizika a bez kapitálu spekulace vyzískati zakoupením premie na převzetí a na stoupání tím, že se zaplatí levná premiová sazba, že zejména zakoupením premií na převzetí 1,000.000 Kč nominále 4% čsl. náhradní renty lze vyzískati 70.000 Kč. Žalobkyně v těchto prospektech vyzývala, aby jejím prostřednictvím tyto premie byly zakoupeny. Žalovaný se dotázal žalobkyně jak jest to se 4%ní náhradní rentou, o níž se prospekty zmiňují. Ředitel žalobkyně ho ujistil, že úroková sazba bude příští pondělí snížena, že lze očekávat vzestup renty o 8 bodů, že je vyloučena jakákoliv ztráta. Žalovaný naproti tomu upozornil, že nemůže ztrátu riskovat, jelikož měl v obchodě ztráty. Žalobu o zaplacení 11.800 Kč procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Ze zjištěných okolností vyplývá, že žalovaný koupí premií nezamýšlel rentu skutečně koupiti a k tomu účelu si zajistiti příznivý kurs, nýbrž, že jeho úmysl směřoval jen k tomu, docílení kursovní zisk. Tento úmysl byl jasný i žalobkyni. Žalovaný jí sdělil, že chce něco vydělati, by nahradil ztráty, které utrpěl v obchodě, žalobkyně mimo to ze sdělení žalovaného věděla, že koupí premií uzavírá na její prospekty a na slibný kursovní zisk bez rizika a kapitálu. Ujednání žalovaného se žalobkyní, směřující k docílení kursovního zisku, tedy nejisté na náhodě odvislé výhody, jest jednáním odvážným, které jest posuzovati podle hlavy XXIX občanského zákona. Jednání to jest obchodem diferenčním, jakž vyplývá z posudku znalce S-a. Jednání to není sice zakázané, avšak to, co žalovaný na plnění úmluvy jen slíbil, avšak nezapravit, nemůže žalobkyně požadovati (§ 1271 obč. zák.). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Neprávem vytýká odvolatelka, že procesní soud zaměňuje pojmy obchodů premiových a obchodů diferenčních. Odvolatelka přehlíží, že podle posudku znalce S-a, o který se soud procesní opírá, premiové obchody nelze sice pokládati za obchody diferenční o sobě, nýbrž jen tenkrát, bylo-li mezi stranami umluveno, že se bude hrát jen o diferencii v kursovních cenách. O takovémto úmyslu stran nelze však v souzeném případě pochybovati, což plyne ze zjištění procesního soudu. Jde proto o nežalovatelný obchod diferenční, na čemž nic nemění okolnost, že ujednání stran byla dána forma obchodu premiového.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Oba nižší soudy správně vymezily pojem obchodů diferenčních a není pravda, že zaměňují obchod diferenční s obchody spekuláčními vůbec a s obchody premiovými zvlášť. Správně posoudily skutkový děj, v podstatě nesporný a jak vyplynul z průvodního řízení, v tom smyslu, že jde v pravdě o obchod diferenční, kdežto volená zevní forma obchodu premiového že měla sloužiti jen k zastření této pravé podstaty věci. Dovolatel sám správně uvádí, že u vážného premiového obchodu jde stranám v první řadě o efektivní splnění a že premie má sloužiti jen jaksi k ochraně kupujícího; u diferenčních obchodů jde však jen o sázku, nikoli o efektivní plnění. Že si obě strany v souzeném případě byly náležitě vědomy toho, že se na vážné plnění ani v případě vzestupu kursů na žádné straně nemyslí, plyne jednak z toho, že žalobkyně v prospektech uváděla možnost zisku bez kapitálu, a že podle skutkového zjištění byla ještě žalovaným upozorněna na to, že nemůže ztrátu riskovati, protože měl ztráty v obchodě; za těchto okolností nelze zajisté míti za to, že by žalobkyně byla vážně přistoupila na to, aby za premii měla pro žalovaného pohotově papírů za 1,000.000 Kč, zvláště když svědek Dr. N. sám uvedl, že žalovaného ani neznal, stejně jak je tomu také u žalovaného podle jeho výpovědi jako strany a když ani ne tvrdí, že se žalobkyně o jeho poměrech informovala; že žalovaný vystupoval jako velkoobchodník, nemá osobě význam pro bezpečnost žalobkyně při takovém rozsahu obchodu. Správně tedy poznaly nižší soudy, že stranám šlo jen o hru nebo sázku, při které měla býti od samého začátku na obou stranách stanovena hranice rizika bez povinnosti efektivního plnění, a to pro žalovaného ve výši premie, pro žalobkyni pak nejvýše v případné aktivní kursovní diferencii, že však vlastní dodání papírů také při vzestupu mělo býti v y l o u č e n o, tak totiž že se žalovaný již předem měl spokojiti jen s diferencí, že však ani on ani žalobkyně nepomýšlela na efektivní dodání papírů, o něž stranám nešlo.

Čís. 13087.

Jde o jednotný nárok, vyvěrá-li z téhož skutkového a právního základu, třebať jest se domáháno zaplacení částečně z důvodu postupu ze zákona, částečně z důvodu postupu ze smlouvy.

Prudké zabrzdění auta není vyloučeno ani při pomalé jízdě. Mohl-li řidič auta ze zhasnutí stop-lampy na autě před ním jedoucím souditi buď na to, že auto chce jeti dále, nebo na to, že hodlá zastaviti, nelze spatřovati neopatrnost řidiče v tom, že nezastavil své auto po zhasnutí stop-lampy auta před ním jedoucího.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 1022/32.)

Auto prvního žalovaného, řízené druhým žalovaným narazilo na auto Roberta M-a, jež jelo před ním a u něhož přestala svítiti stop-lampa, při čemž bylo auto Roberta M-a poškozeno. Žalující pojišťovna, u níž byl Robert M. pojištěn, vyplatila náhradu 2.220 Kč 20 h a domáhala